

UAB „PR Service/Edelman Affiliate“ informacija. Pakilusios elektros energijos kainos ne vieną Lietuvos gyventoją paskatino permąstyti asmeninius elektros vartojimo įpročius. Žiemos mėnesiais labiausiai ištuštinamos gyventojų pinigines, nes būtent šiuo laiku intensyviausiai naudojami elektriniai šildytuvai, daugiau laiko praleidžiama prie televizorių bei kompiuterių, dažniau įjungiami šviesa. Draudikai pataria, į ką reiktų atkreipti dėmesį, jei elektros sąskaita tapo nepagrįstai didelė ir kaip taupyti elektros energiją.

Daugiau 3 psl.

Kauno

Vytautas ŽEMAITIS. Šiais metais Marijampolės laukia ne tik miesto 230-asis gimtadienis – apie jo skambų minėjimą jau trimituojama, bet ir Marijampolės apskrities vyriausiasis policijos komisariato viršmas Kauno apygardos komisariato padaliniu. Įvykis gal ir nelabai šventinis, bet vertas dėmesio, nes mieste iš esmės nebeliks savarankiškai veikiančių valstybės įmonių ar jų filialų.

Iš skėstančio laivo

Anot Vidaus reikalų ministerijos skyriaus vedėjo Mindaugo Bajarūno, pagal Policijos departamento pertvarkos planą mažinamas apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų skaičius (liks penki apygardų vyriausieji komisariatai) ženkliai neįtakos pareigybių skaičiaus padaliniuose.

Visiems šiuo metu dirbantiems darbuotojams bus siūloma likti dirbti policijos sistemoje.

Siūlymo nusprendęs nelaukti Marijampolės apskrities policijos viršininkas Elanas Jablonskas po Seimo rinkimų pasuko į politiką – tapo Liberalų sąjūdžio kuruojamos Teisingumo ministerijos viceminis-

tru. Dirbti apskrities laikraštyje pasirinko komisariato atstovė spaudai.

Matyt, suprato, kad jos laukia likimas kolegės, dirbusios Marijampolės apskrities valstybinėje mokesčių inspekcijoje. Inspekcijos nebeliko, nebeliko ir atstovės spaudai. Arba atvirksčiai – koks skirtumas, nes dabar yra Kauno apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos Marijampolės skyrius. Kaip ir Šakių, Vilkaviškio, Kėdainių, Druskininkų, Varėnos ir kiti skyriai. Yra ir atstovas spaudai. Kaune. Jis atstovauja visiems skyriams.

Savarankiškumas lyg pasityčiojimas

Kaip ir Valstybės įmonės (VI) Registrų centras atstovas spaudai Vilniuje. Neseniai jis pranešė apie atnaujinto (suremontuotos patalpos) klientų aptarnavimo padalinio atidarymą Marijampolėje.

Tuo pasidžiaugti į mūsų miestą atvyko Registrų centro generalinis direktorius Saulius Urbanavičius. Iškilimėse dalyvavo ir Marijampolės meras Povilas Isoda. Jis pasakė keletą tokių progai tinkančių

sakinių. Bet nelabai džiaugsmingai. Gal suprato, kad visus klausimus, susijusius su Marijampolėje veikiančiu Registrų centro padaliniu, savivaldybės vadovams teks spręsti Vilniuje, nes įmonės valdymas ir finansavimas yra centralizuotas.

Matyt, tai yra dėmesys regionams, kurį afišuoja tiek dabartinė, tiek buvusios Lietuvos valdžios. Kai kas tokį „dėmesį“ vadina regionų savarankiškumo didinimu, nes nežino žodžio „pasityčiojimas“ reikšmės. Arba žino.

Daugiau 3 psl.

0 kada sulauksime 4 000?

Kęstutis SKERYŠ. „Šiuo metu yra rengiamas techninis projektas, yra projektuojama su 3 500 sėdimų vietų. Planuojame per šiuos metus (2022 – red. pastaba) turėti techninį projektą, po to kartu su investiciniu projektu ieškoti finansinių šaltinių, tiek iš Vyriausybės, tiek, aišku, prisidedant ir mums, ir ieškant kitų galimybių šį projektą, kuris bus tikrai nemažas projektas, finansuoti“, - apie daugiafunkcės arenos perspektyvas sausio 5 d. per Marijampolės TV kalbėjo savivaldybės administracijos direktorius Karolis Podolskis.

O štai ką jis aiškino praėjusių metų išvakarėse: „Pradedame Marijampolės daugiafunkcinės sporto arenos techninį projektavimą. (...) Pagal terminus, vėliausiai techninį projektą turėsime kitų metų (2021 - red. pastaba) viduryje. Turint techninį arenos su 3 000 sėdimų vietų projektą, bus derinamas valstybinis, savivaldybinis ir privatus finansavimas projekto įgyvendinimui.“

Nesuprojektuotoje ir, suprantama, nepastatytoje arenoje žiūrovų skaičius jau padidėjo puse tūkstančio.

Tai, matyt, turėtų reikšti, kad „Daugiafunkcė sporto arena Marijampolėje po truputį virsta realybe“ (iš 2019 metų savivaldybės ataskaitos).

Atsakant į klausimą pavadinime - galimai kitų metų pradžioje. Nes 2023-ųjų kovą vyks savivaldos rinkimai, o socialdemokratai, kaip ir prieš ketverius metus, žadės reikalingus pokyčius.

JUODELIAI KVIEČIA!

Viena didžiausių ir moderniausių medienos perdirbimo įmonių

augina savo komandą ir darbu AKMENYNŲ gamybiniame padalinyje, kviečia prisijungti:

PAMAINOS MEISTRĄ

Siūlome 1000-1100 Eur „į rankas“

- Slenkantis pamainomis darbo grafikas (2 dienomis/2 naktimis/4 laisvos)
- Darbuotojus vežame autobusu arba kompensuojame kurą (*yra papildomų sąlygų)
- Garantuojame laiku mokamą ir nuo rezultatų priklausantį darbo užmokestį!
- Nemokamas testavimas dėl Covid-19 ligos!
- Draudimas nuo traumų!

Skambink ir gauk TAU tinkantį pasiūlymą

tel.: +370 698 41920; +370 600 00515 arba siųsk CV adresu cv@juodeliai.lt

Infodemija kaip žiniasklaidos nuopuolis

Liudvika MEŠKAUSKAITĖ, profesorė, daktarė. 2020 metų pradžioje netikėtai užklupus pandemijai susidūrėme ir su neregėta informacijos krize – infodemija. Tai nėra mano sukurtas naujadaras. Jį vartoja ir aprašo Pasaulinė sveikatos organizacija (PSO).

„Infodemija yra informacijos apie problemą perteklius, kuris apsunkina sprendimo paieškas. Per ekstremalią visuomenės sveikatos situaciją ji gali reikšti klaidingos informacijos, dezinformacijos ir gandų sklaidą. Infodemija gali trukdyti veiksmingai reaguoti į visuomenės sveikatos problemas, sukelti painiavą ir žmonių nepasitikėjimą“, - teigia PSO. Infodemiją įvardijo ir Europos Komisija (EK) komunikate apie COVID-19.

Pastarajame perspėjama dėl „rizikos, jog kai kurios kovai su infodemija skirtos priemonės gali būti naudojamos kaip dingstis užgniaužti pagrindines žmonių teises ir laisves, be to, jomis gali būti piktnaudžiaujama politiniais tikslais“.

Infodemijos metu išsyrškėjo neregėti didžiosios žiniasklaidos pokyčiai, kurių mastas pirmiausia atsispindi drastiškai kritusiu visuomenės pasitikėjimu ketvirtąją valdžią. Kai prieš dvidešimt metų rašiau savo pirmąją monografiją „Žiniasklaidos teisė“, pasitikėjimas žiniasklaida siekė 70–80 proc. Pernai spalį, „Vilmorus“ duomenimis, pasitikėjimas žiniasklaida nukrito iki 24,6 procentų. Šiandien stebime neįsivaizduojamą reiškinį viešame gyvenime, kai žmonės protesto mitinguose varo žurnalistus ir nenori su jais kalbėtis, vadina melagiais, parsišalėliais.

Nesuklysiu teikdama, kad šiandien mūsų didžioji žiniasklaida jau neatspindi gyvenimo, nors ir dar bando atrasti visuomeninių procesų anatomijas, įvardindama jas riaušių anatomijomis.

Daugiau 4 psl.

Ėmėme labiau taupyti

Jūratė CVILIKIENĖ, „Swedbank“ Finansų instituto vadovė. Pačioje 2019 metų pabaigoje pasklidusi žinia apie mums nepažįstamą virusą netruko virsti niūria realybe – 2020 metų pavasarį šalyje buvo įvestas karantinas. Vieni gyventojai dėl to neteko dalies pajamų, kiti ne juokais išsigando dėl pajamų stabilumo ateityje, tačiau visi suprato seną finansų valdymo tiesą – svarbu turėti sukauptus bent 3–6 mėnesių išlaidų dydžio finansinį rezervą.

2020 m. pradžioje atlikto tyrimo duomenimis, daugiau nei pusei gyventojų (58 proc.) turimų santaupų nebūtų užtekę ilgiau nei 3 mėnesių būtinoms išlaidoms padengti. Kol kas atrodo, kad pandemijos neapibrėžtumas paskatino labiau rūpintis finansiniu saugumu.

„Swedbank“ finansų instituto atlikto tyrimo duomenimis, krizės akivaizdoje 2020 m. lietuviai smarkiai pradėjo riboti išlaidas – tai darantys tuo metu nurodė 63 proc. gyventojų. Apie pusę gyventojų teigė atidėję stambesnius pirkinius vėlesniam laikui ir pradėję atidžiau planuoti biudžetą, o pradėjęs

kaupiti santaupas nurodė kas penktas gyventojas (19 proc.).

Nenuostabu, kad paskutiniais „Swedbank“ duomenimis, vidutinė klientų santaupų suma, nuo 2019 m. pabaigos paaugusi trečdaliu, siekia apie 3,8 tūkst. eurų. Daugiausia santaupų sukaupę 46–64 m. amžiaus gyventojai.

Tuo metu gyventojai iki 25 m. amžiaus kol kas sukaupė mažiausią vidutinę sumą – ji siekia 1 tūkst. eurų. Tačiau šioje amžiaus grupėje augimas buvo vienas didžiausių – nuo 2019 metų pabaigos šių gyventojų vidutinės santaupos paaugo 40 procentų.

Labiausiai – 44 proc. – augo 26–45 m. amžiaus grupės gyventojų sukauptas turtas, o vidutinė sukaupta šių gyventojų suma yra 2,5 tūkst. eurų, rodo „Swedbank“ duomenys. Ar šios sumos užtikrina gyventojams pakankamą finansinį saugumą ir siekia jų 3–6 mėn. išlaidų dydžio finansinį rezervą? Nebūtinai, tačiau didesnė ar mažesnė santaupų suma sąskaitoje visuomet leidžia jaustis saugiau ir ramiau.

Europinė patirtis padeda mokytojams

Monika LUNSKUTĖ, Projekto vadovė. Marijampolės profesinio rengimo centro mokytojai 2019–2021 mokslo metais turėjo galimybę pagilinti savo profesines, kalbines ir kultūrines kompetencijas dalyvaudami „Erasmus+“ programos projekte „Profesijos mokymo metodų modernizavimas, remiantis ES patirtimi“. Dalyviai – ne tik marijampoliečiai, bet ir Jonavos politechnikos mokyklos bei Tauragės profesinio rengimo centro profesijų mokytojai. Stažuoti šalys – Ispanija, Italija, Suomija, Vokietija.

Projekto dalyviai stebėjo mokymo procesą, diskutavo su tų šalių pedagogais, įmonių atstovais, praplėdė kultūrinį akiratį, tobulino užsienio kalbos žinias. Ši patirtis ir yra vertingiausias dalykas, kurį galima gauti stažuotėje. Mokytojai įgytą patirtį jau taiko savo darbe.

Suomijoje lankėsi informacinių technologijų ir virėjų specialybių mokytojai. Projekto dalyvius sužavėjo šios šalies švietimo sistema, pripažįstama viena geriausių Europoje. Mokytojai lankėsi pamokose ir praktiniuose užsiėmimuose, pamatė daug moderniausių technikos, mo-

kėsi naujų metodų, parsivežė gerų idėjų. Mokytoja Vilma Riškevičienė grįžusi pajavairino savo informacinių technologijų pamokas suomiškais pavyzdžiais: surengė logotipų konkursą, pritaikė parsivežtą teorinę medžiagą bei video klipus pamokų metu. Mokytoja Asta Jankaitienė savo patirtį pritaikė virėjų mokyme, ypač bendraujant su mokiniais, prasidėjus nuotoliniam mokymui.

Mokiniai daug daugiau dirba savarankiškai. Mokytojams kilo minčių apie maitinimo pagerinimą mokyklose: aktyviau mokyti apie ekologišką, sveiką ir tvaraus maisto naudojimą, papildant mokymo programas šiomis temomis, valgyklose maitinimą organizuoti „švediško stalo“ principu.

Padavėjų, barmenų specialybių mokytojai stažavosi Florencijoje, kur kavinė, baras yra kiekviename žingsnyje, kur šurmuliuoja tūkstantčiai turistų. Mokytojai stebėjo, lygino aptarnavimo standartus, stalų servavimo ypatumus ir domėjosi vyno gamyba bei vartojimo kultūra. Mokytojos praktinio mokymo metu taiko patiekalų ir užkandžių dekoravimo idėjas, kurias teko pamatyti

lankantis Florencijos restoranuose.

Vokietijoje automechanikų mokytojai lankėsi Berlyno automechanikų profesinėje mokykloje, BMW motociklų gamykloje, dalyvavo seminare apie Vokietijos mokymo sistemą. Seminare jie plačiau sužinojo apie dualinę profesinio mokymo sistemą, buvo įdomu išgirsti, kokius šios mokymo sistemos privalumus ir trūkumus įvardina patys vokiečiai. Grįžę mokytojai patobulino praktinių darbų mokymo aprašus, mokymo metodus.

Apdailininkų specialybės mokytojai, grįžę iš Tenerifės, pastebėjo daugiau panašumų nei skirtumų, kaip mokomi šios specialybės mokiniai. Stažuotės metu aplankytos profesinės mokyklos, apdailininko specialybės mokymo (-si) bazės, apžiūrėti įmonių vykdomi statybos objektų darbai viduje ir lauke, taikomos technologijos ir metodikos. Mokytojams patiko idėja, kurią taiko profesinės mokyklos Tenerifėje. Ten mokiniai ne tik mokykloje, bet ir viešose erdvėse kuria estetiškas ir vizualiai patrauklias erdves bendruomenei. Taip rodydami profesinius gebėjimus ir populiarindami apdailininko profesiją.

Baigiamojo projekto sklaidos renginio metu pristatytos rekomendacijos, kuriomis bus siekiama patobulinti darbo metodus Lietuvos profesiniame mokyme.

Rekomendacijas galima rasti Marijampolės PRC internetinėje svetainėje www.mprc.lt

Bendrai finansuojama pagal Europos Sąjungos programą „Erasmus+“

Vizitas Tenerifės profesinėje mokykloje

Projekto dalyviai

Teatras, migrantai, trinkelės

Agnė ČIŽINAUSKAITĖ. Kitą mėnesį sukanka dveji metai, kai Marijampolės savivaldybės taryba nusprendė reorganizuoti Dramos teatrą prijungiant jį prie Kultūros centro, taip atimdama teatrui galimybę siekti profesionalaus statuso. Tačiau 2020 metų vasario 24 d. sprendimas iki šiol neįvykdytas – teatras tebėra savarankiška įstaiga.

Reikalas tas, kad Dramos teatras apskundė tarybos sprendimą Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmams. Po įvairių teisminių peripetijų, apie

kurias rašė ir „Miesto laikraštis“, byla praėjusių metų rudenį atsidūrė Lietuvos vyriausiam administraciniame teisme – jis priims galutinę neskundžiamą nutartį.

Kada tai įvyks, niekas nesiima prognozuoti, nes šiame teisme apstu su migrantų krize susijusių bylų, taip pat kitų, privalomų nagrinėti neatidėliotinais. Jeigu skundo nagrinėjimo tektų laukti iki 2023-ųjų savivaldos rinkimų, sprendimą dėl teatro galėtų atšaukti pati taryba. Jeigu, žinoma, naujai jos daugumai teatras rūpės ne mažiau, nei iškloti šaligatvius trinkelėmis.

Ką Lietuvos gyventojams davė euras

Linus JURKŠAS, Lietuvos banko vyriausiasis ekonomistas. Prieš 20 metų – 2002 m. sausio 1 d. – dvylikoje Europos šalių pradėjo cirkuliuoti gryniesi eurai. Per šiuos du dešimtmečius euro zona turėjo atlaikyti keletą didelių ekonominių sukrėtimų: pasaulinę finansų krizę 2007–2008 m., Europos skolų krizę 2011–2012 m. ir COVID-19 pandemijos sukeltą šoką. Nepaisant šių išbandymų, per šį periodą euro zonos šeima padidėjo septyniomis naujomis narėmis. Vis dar naujausia euro zonos narė – Lietuva – eurą įsivedė prieš 7 metus.

Lietuvos banko atliktų apklausų duomenimis, dar prieš COVID-19 pandemiją lietuviai labiausiai vertino šiuos euro teikiamus privalumus: išnykusį poreikį keisti valiutą keliaujant, didesnę euro patikimumą, spartesnę pajamų artėjimą prie kitų euro zonos valstybių lygio. Įmonių savininkams akivaizdžiausia nauda buvo palengvėjusi prekyba su kitomis šalimis.

Po euro įvedimo vidutinis darbo užmokesčio ir senatvės pensijos augimas Lietuvoje paspartėjo ir gerokai viršijo kainų augimą. Remiantis naujausiais Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2021 m. III ketvirtį, lyginant su 2014 m. atitinkamu ketvirčiu, darbo užmokestis „į rankas“ Lietuvoje vidutiniškai išaugo 87 proc. Anuomet vidu-

tinis atlyginimas atskaičius mokesčius svyravo apie 550 Eur, o 2021 m. III ketvirtį pirmą kartą viršijo 1 000 Eur.

Nors pastaruoju metu stebime paspartėjusią infliaciją, kainos per 7 metus iš viso vidutiniškai išaugo apie 20 proc.

Išsivedama eurą, Lietuva stiprino savo nacionalinį saugumą dar glaudesne integracija su Vakarų demokratinio pasaulio struktūromis. 2021 m. apklausos duomenimis, išaugo lietuvių dalis, kurie jaučiasi labiau europiečiais dėl euro. Gyventojų nuomone, buvimas jų zonoje taip pat pagerino šalies ekonomikos perspektyvas, užtikrino finansinį stabilumą, prisidėjo gerinant sąlygas verslui ir sumažino skolinimosi palūkanų normas. Vos penktadalis gyventojų kartas nuo karto vis dar konvertuoja kainas eurai į kainas litais – nors esame euro zonos naujausia narė, ši dalis yra netgi mažesnė nei euro zonos vidurkis.

Per septynerius metus euro zonoje lietuvių palankumas šiai valiutai svyravo kaip švytuoklė – tą įrodo visose euro zonos šalyse reguliariai vykdoma Eurobarometro apklausa.

Jeigu pandemiją metaforiškai palygintume su bala, galėtume sakyti, kad Lietuvos ekonomika iš jos išlipo praktiškai sausa – Lietuvos realusis ekonomikos dydis išliko beveik nepakitęs.

Kauno Marijampolė

Atkelta iš 1 p.

Juridinių asmenų kapinynas

Ir tyčiojasi. Tai atspindi pastarųjų kelių metų „gedulingi įrašai“ portale www.rekvizitai.lt. Čia galima rasti tokių: „Įmonė Marijampolės apskrities valstybinė mokesčių inspekcija. Išregistruotas: Juridiniam asmeniui pasibaigus po reorganizavimo.“; „Įmonė Registrų centras, Marijampolės filialas. Išregistruotas: Juridinio asmens, filialo, atstovybės išregistravimas.“; „Įmonė

Valstybės įmonės „REGITRA“ Marijampolės filialas. Išregistruotas: Juridinio asmens, filialo, atstovybės išregistravimas.“; „Įmonė Marijampolės miškų urėdija. Išregistruotas: Juridiniam asmeniui pasibaigus po reorganizavimo.“; „Marijampolės regiono keliai, VĮ. Išregistruotas: Juridiniam asmeniui pasibaigus po reorganizavimo.“; „Įmonė Marijampolės r. apylinkės prokuratūra. Išregistruotas: Juridinio asmens, filialo, atstovybės išregistravimas.“; „Įmonė Marijampolės apskrities

valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba. Išregistruotas: Juridiniam asmeniui pasibaigus po reorganizavimo.“ Tai dar ne visas mūsų mieste numarintų valstybinių juridinių asmenų kapinynas.

Kas galima, o ko ne

„Juridiniam asmeniui pasibaigus“ arba/ir „išregistravimas“ čia reiškia tą patį, kaip „valdymas ir finansavimas yra centralizuotas“. Paprasčiau tariant, tai lyg atimti pasą iš žmogaus ir jam paskirti globėją, kuris sprendžia, ką globotinis gali daryti, o kas jam draudžiama. Iš esmės toks žmogus netenka savarankiškumo. Kaip jo neteko ar dar neteks regioniniai padaliniai valstybinių kontorų, įsikūrusių Vilniuje, Kaune. Jos sprendžia viską.

Bent dalis nenorinčių dirbti „be paso“ palieka Marijampolę, kaip, pavyzdžiui, minėtas policijos komisariato viršininkas, tapęs vice ministru. Jei po kitų Seimo rinkimų liberalai ir nebus valdžioje, jis, be jokių abejonių, „užsikabins“ Vilniuje ar Kaune, nes čia apstu savarankiškų valstybės ir kitų įstaigų, kurioms reikalingi patyrę, išsilavinę specialistai.

Vargu ar grįš į Marijampolę dauguma mokyti užsienyje ar didmiesčiuose išvykusio jaunimo. Jis puikiai supranta, kuo skiriasi laisvė nuo gyvenimo „be paso“ ir dar kieno nors globojamam.

Kokie regionai?!

Marijampolė ir kiti vadinamieji regionai tam tikrų sričių profesionalių netenka dėl Vilniaus „protuolių“, kurie, vis labiau centralizuodami valdymą, protingiems žmonėms lyg ir siūlo: „Važiuokite į Vilnių ar užsienį, Marijampolėje (Utenoje, Alytuje, Telšiuose...) juk nieko nėra“. O tada vienas ar kitas sostinės biurokratas ima ir lepteli kažką panašaus: „Kokie regionai?!

Marijampolės pavadinimo neliko ne tik ant kalėdinės eglutės Poezijos parke, bet ir Mokesčių inspekcijos iškabose

Juk ten neliko protingų žmonių, nėra su kuo kalbėtis.“ Ir nesikalba, tik nurodinėja.

Suprantama, Marijampolės gyvenimas nesitelkia tik valstybės įstaigose. Tačiau kiekviena sumenkusi biurokratinė kontora šiek tiek padidina Užimtumo tarnybos klientų skaičių, padaro tam tikro nuostolio verslui. Jei iki reorganizavimo (savarankiškumo praradimo) juridiniai asmenys išgydavo iš vietos prekybininkų net automobilių, nekaltant jau apie kanceliarines ir kitas prekes, tai dabar urmu Vilniuje arba „per Vilnių“ apsiperka motininės įstaigos. Gal taip ir pigiau (nors vargu ar kas skaičiavo), tačiau verslas, iš kurio pirka Marijampolėje ir kituose regionuose, nunyko.

Ir Vytis teko ne mums

Kai tokia situacija – kai kas ją vadina regionų genocidu, nori nenori kyla klausimas, ko imasi Marijampolės valdžia, čia rinkti

Seimo nariai? Praėjusios kadencijos parlamentarai, susibūrę į Sūduvos krašto bičiulių grupę, pavyzdžiui, rūpinosi, kad Vilniaus nepriimtas Vyčio paminklas būtų pastatytas Marijampolėje, net vietą jam nužiūrėjo. Tačiau nepavyko, paminklą perėmė Kaunas. Ir čia Kaunas, ar ne ironiška?

Šiai kadencijai marijampoliečių išrinktas Andrius Vyšniauskas spėtus nuveikti darbus paviešino Seimo nario ataskaitoje. Ji blizgiame popieriuje turėjo/turėtų pasiekti daugumą savivaldybės gyventojų, nes atspausdinta 20 tūkstančių egzempliorių tiražu.

O Marijampolės valdžiai kas - jai svarbiausia, kad būtų kur įdarbinti partijos bičiulius, jų žmonas, panas ir kitus lojalistus (kildinama iš žodžių padlaižys, prisitaikėlis ir pan. – red. pastaba). Tam kol kas visiškai užtenka savivaldybės administracijos ir jai arba tarybai pavaldžių savivaldybės įstaigų.

„Regitros“ mūsų mieste (Kauno g. Nr. 142A) - tik nuogruožos

Iškaba Laisvės g.

V. Žemaičio nuotraukos

Nepolitinė nereklama

Vytautas ŽEMAITIS. Tarpusvenčiu, nuo Kalėdų ir iki Trijų karalių nelabai yra ką veikti (ne visiems, žinoma), tad nenuostabu, kad marijampoliečiai, kaip, matyt, ir dauguma lietuvių, buvo prilipę prie televizorių. Tarp filmų ir šou pasidomėdavo, kas vyksta pasaulyje, Marijampolėje – čia ilsintis laikraščiams darbavosi vietos TV.

Parodė, pavyzdžiui, akciją, kaip Marijampolės socialdemokratams padeda vargstantiems. Jiems tarybos nariai, šios partijos atstovai, įteikė lauknešėlius krepšeliuose su Socialdemokratų partijos simbolika. Gal tarp įteikiančiųjų buvo ir nepartinių ar kitų partijų atstovų, tačiau ekraną užgožė socdemai.

Telefonu susisiekęs su Marijampolės TV redaktore Vida Vaškevičiene klausiau, kodėl siužetas apie socialdemokratams su jų simbolika nepažymėtas kaip politinė reklama, ar už ją sumokėta?

„Kad ne, nemokėta, paskambino, paprašė parodyti, parodėme. Juk gerą darbą darė“, - atsakė pašnekovė.

Gerai darbai Marijampolės socdemai laiko tik tuos, apie kuriuos informuoja televizija. Pinigų jai nemokėjo, nes neprašė. O kaip prašysi, kai neprašydami kasmet gauni 100 tūkstančių eurų (savivaldybė yra didžiausia vietos TV dalininkė). Tiesa, pinigai ne socdemų, o Marijampolės biudžeto, bet skiria lėšas savivaldybės taryba, kurioje dauguma socialdemokratų. Ačiū jiems, kad kartais leidžia rodyti ne tik save.

Kaip žiemą sumažinti sąskaitą už elektrą

Atkelta iš 1 p.

„Išaugusias elektros išlaidas turėtume sieti ne tik su padidėjusiais tarifais, bet ir su neatsakingu elektros naudojimu, pavyzdžiui, įjungta šviesa kambaryje, kuriame nebūname, arba neefektyviais elektros prietaisais. Žmonėms reikėtų žinoti, kad elektros energijos suvartojimą gali padidinti ir bet koks šios sistemos sutrikimas. Jei sąskaita už elektrą vieną mėnesį stipriai išaugo, vertėtų kreiptis į specialistus, kurie įvertins energijos suvartojimo kiekį jūsų namuose, apžiūrės, ar nepažeista buitinė technika, taip pat patikrins elektros instaliacijos būklę ir šilumos nuotėkius“, - kalba draudimo bendrovės „Gjensidige“ departamento vadovė Viktorija Katilienė.

Pasak jos, svarbiausias patarimas, kaip taupyti elektros energiją, yra paprastas – išjungti elektros prietaisus iš lizdo. „Nuomone, kad televizorių išjungiame, tačiau paliekame jį įjungtą į elektros tinklą ir įrenginys nenaudoja elektros energijos, yra klaidinga. Visi į elektros tinklą įjungti prietaisai didina sąskaitą, kurią gauname mėnesio pabaigoje. Mikrobangu krosnelės, virduliai, skrudintuvai ir kiti prietaisai namuose turėtų būti išjungti iš elektros lizdo, kai jie nenaudojami“, - sako V. Katilienė.

Statistiniai duomenys rodo, kad vidutiniškai trečdalis elektros energijos namuose sunaudoja šaldytuvai. „Nors išjungti šį įrenginį neturime galimybės, tačiau reikėtų atkreipti dėmesį į jo pagaminimo metus. Nauja buitinė technika yra daug efektyvesnė nei ta, kuri pagaminta prieš septynerius, dešimt ar daugiau metų. Siekdamit sutaupyti, žmonės turėtų rinktis tokius prietaisus, kurių energinio efektyvumo klasė yra „A+“ arba aukštesnė. Ji visada būna nurodyta prietaiso etiketėje ir pakuotėje. Nors tokie prietaisai brangesni, ilgainiui jų elektros sąnaudos bus mažesnės“, - pataria draudimo bendrovės atstovė.

Dirbant iš namų, juose dar pagausėjo įrenginių. „Neretai gyventojai sujungia kompiuterį, monitorių, spausdintuvą į jungiklius atskirai. Patartina prietaisus įjungti per prailgintuvą, kuris turi atskirą išjungimo mygtuką. Tuomet reikalui esant viską išjungsime paprastai ir saugiai“, - sako V. Katilienė.

Jos nuomone, visa senesnė nei 10 metų buitinė technika neturėtų būti atnaujinama skubos tvarka, tačiau apie jos energetinį efektyvumą vertėtų prisiminti renkantis naują prietaisą ateityje. „Taip galima būtų ne tik sutaupyti, bet ir sumažinti bendrą tinklo apkrovą namuose“, - pabrėžia draudikė.

Ji atkreipia dėmesį, kad vidutiniškai trečdalis elektros energijos sunaudojama nereikalingoms vietoms apšviesti. „Tai galima paašškinti elementariu įpročiu, kuris dažniausiai būdingas didelių butų ir privačių namų savininkams – negesinti šviesos kambariuose, kuriuose nieko nėra“, - kalba draudimo bendrovės atstovė.

V. Katilienės teigimu, sutaupyti galima ir įsigijus taupesnes lemputes – LON (kaitrines lemputes) pakeitus LED lemputėmis, kurios yra maždaug šešis ar net septynis kartus energetiškai efektyvesnės. „LED ne tik sunaudoja mažiau elektros nei LON, bet ir gali būti naudojamos gerokai ilgiau, o kainų skirtumas yra nereikšmingas. Namuose naudojant LED, apie perdegusių lempučių keitimą nereikės galvoti maždaug trejus ar penkerius metus“, - pasakoja draudikė.

Pasak jos, dažnai didelės sąskaitos už elektrą priežastis yra ir itin apkrauta šilumos tiekimo sistema – kuo intensyviau reikia šildyti būstą, tuo didesnės yra elektros sąnaudos. „Didindami temperatūrą namuose įsitikinkite, ar nėra tiesioginių šaltinio šaltinių – neuždarytų langų, paliktų durų tarpų. Tie, kurie šildo namus šildytuvais, turėtų nepamiršti, kad infraraudonųjų spindulių šildytuvai yra 30–80 proc. ekonomiškėsnis nei kiti“, - pataria V. Katilienė.

Infodemija kaip žiniasklaidos nuopuolis

Atkelta iš 1 p.

Tokie bandymai nuvilia ir neįtikina, nes primena kaimynų iš Rytų televizijų braižą. Tose anatomijsose profesionalūs gydytojai, besidalijantys mokslinėmis publikacijomis, pristatomi kaip riaušių kėlėjai, o visuomenės protestas dar nepasibaigus teisėsaugos tyrimams vadinamas riaušėmis.

Nenuostabu, kad žinomas visuomenės veikėjas kultūrologas Darius Kuolys kai kurias žiniasklaidos priemones vadinna tiesiog partijų sienlaikraščiais ir piktinasi visuomeninio transliuotojo propagandiniiais metodais.

Kas gi sąlygojo tokį ketvirtosios valdžios nuopuolį? Šiame procese, kuris prasidėjo gerokai anksčiau prieš pandemiją, galima išskirti atskirus svarbius momentus:

1) užsakomosios informacijos srautai. Nors ši problema buvo reguliariai keliama įvairiose konferencijose bei publikacijose, tačiau visos valdžios ją visiškai ignoravo. Visuomenės informavimo įstatyme taip ir neatsirado konkrečios nuostatos – užsakomoji informacija yra draudžiama. Žinoma, žurnalistikoje dar yra žmonių, kurie atsimena pagrindinius informavimo principus, taip pat Žurnalistų etikos inspektorius savo svetainėje yra įrašęs, kad užsakomoji informacija turi būti pažymėta kaip reklama. Visuomenės informavimo principai yra įrašyti Visuomenės informavimo įstatyme ir dėstomi aukštojoje mokykloje, bet jaunieji žurnalistai juos pamiršta, vos tik pradėję dirbti didžiosiose redakcijose.

Ne vieną kartą valdžiai buvo siūloma visus valstybės pinigus, skiriamus komunikacijai, skirstyti per specialiai tam tikslui sukurtą Spaudos radijo ir televizijos rėmimo fondą, ne tvirkinti mūsų ketvirtosios valdžios, tačiau tokie pasiūlymai buvo ignoruojami. Atsiradus viešųjų ryšių agentūroms, tas procesas jau tapo nevaldomas ir bjaurajantis mūsų žiniasklaidos nepriklausomumą. Viešieji ryšiai (kitais tariant, informacijos įpakavimo menas) iki šiol yra pilkojoje zonoje – be jokio specifinio teisinio reglamentavimo. Sukuri legendą, parenki vykdytojus, vienur pagražini,

kitur apjuodini, turi sąrašą, kas kokia tema gali kalbėti, o kas – ne ir pirmyn. Viešųjų pirkimų tarnybos duomenimis, vien tik viešinimo paslaugų pirkimų tiesiogiai iš žiniasklaidos priemonių sutarčių vertė per paskutinius 5 metus siekė 125,7 mln. eurų, neskaitant komunikavimo paslaugų per įvairias viešųjų ryšių agentūras.

Praėjusią vasarą paskelbtas skiepijimo viešinimo konkursas beveik milijono eurų sumai – tik mažas lašelis COVID informacinėje jūroje, minimi 3,5 mln. eurų ir netyčia išlindę 12 000 eurų už pokalbių laidą (tiek Sveikatos apsaugos ministerija sumokėjo portale delfi.lt transliuotos laidos kūrėjams už pokalbį su ministro visuomeniniu konsultantu – red. pastaba) – tai tik detalės, ne visuma.

2) beviltiškai nuo gyvenimo atsiliekančios viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų teisinis reguliavimas. Nors viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų registruoti kurti išleista apie pusę milijono eurų, faktinė situacija yra tokia, kad Visuomenės informavimo etikos komisija „youtube“ kanale veikiančios TV savininko nelaiko žurnalistu, o tai reiškia, kad toks viešosios informacijos rengėjas neprivalo laikytis Visuomenės informavimo etikos kodekso reikalavimų. Kokių statusu reikėtų traktuoti daugybinius „youtube“, „patreon“ ir kitose interneto platformose veikiančius viešosios informacijos rengėjus ir skleidėjus, jau niekas nesuka galvos.

Iki šiol nėra vykdomos Visuomenės informavimo įstatymo 24 straipsnyje numatytos bendrosios viešumo nuostatos, įskaitant pareigą viešosios informacijos rengėjui ir skleidėjui pateikti visuomenei duomenis apie gaunamas valstybės biudžeto lėšas ir kitokį finansavimą.

3) valdžios ir žiniasklaidos pernelyg didelis susibičiuliavimas. Šiame kontekste pabandykime prisiminti, kas iš įtakingiausių ir svarbiausių žurnalistų dar liko valdžios neapdovanotas.

4) negalium nepaminėti ir mūsų Temidės lankstumo. Kartais atrodo, kad teisingumo deivei ne visiškai gerai užrištas raištis ant akių. Ji akies kampeliu kartais pasižiūri į tuos, ką teisia, nei vis dar bijo žiniasklaidos ir jai pataikauja. Vos paskelbus spren-

dimą, nepalankų žurnalistas, kitą dieną Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (LVAT) pirmininkas jau skuba taisyti padėtį (turimas omenyje pernai spalį LVAT sprendimas, kuriuo neskundžiamai pripažįstama, kad interneto portalas „Atvira Klaipėda“ pažeidė duomenų apsaugos taisykles. Procesas atnaujintas kilus žiniasklaidos bendruomenės nepasitenkinimui – red. pastaba).

5) visuomeninio transliuotojo problemos. Nors buvo bandoma subalansuoti LRT valdymą bei sustiprinti LRT tarybą, nors pagaliau išspręstas LRT finansavimo klausimas, netgi įvesta nauja etikos pareigūno pareigybė, deja, rezultatas nuvilia. Vis daugiau ir daugiau žmonių reiškia nepasitenkinimą šio transliuotojo rengiamomis laidomis visuomenei aktualiais klausimais. Šiandien mūsų visuomeninis transliuotojas formaliai yra valdomas kolegialaus organo LRT tarybos, kuri kartu yra ir save prižiūrintis priežiūros organas. Pati misija valdyti ir save prižiūrėti yra neįmanoma, todėl didžiausia valdymo našta faktiškai tenka vienam asmeniui – generaliniam direktoriui. Mano nuomone, tokia situacija kelia grėsmę LRT nepriklausomumui. Tik laikas įrodys, ar klydau.

Šiandieninėje žiniasklaidoje pagrindinis visuomenės informavimo principas – nuomonių pliuralizmas ir žurnalistų nešališkumas tampa retokai sutinkama prabanga, o visuomeninio transliuotojo meilė / nemeilė atskiroms valdžioms bado akis. Ar tikrai viskas gerai, kai sutuoktinis prodiusuoja laidas, kurios vertina Vyriausybės politiką, kai tos Vyriausybės komunikacijai vadovauja prodiuserio sutuoktinė? Ar tikrai gerai su etika, kai visuomeninio transliuotojo laidų vedėjai lenktyniauja socialiniuose tinkluose ar kitose žiniasklaidos priemonėse, kuris riebiau apspjaudys valstybės vadovą? Ar tai yra nuomonių pliuralizmas, kai prieš vieną profesorių diskutinėje laidoje pastatomi keturi ar penki kitokios nuomonės reiškiėjai? Lietuviškojoje infodemijoje tragiškiausias momentas, kad sugebėjome supriešinti visuomenę, išvarėme žiūrovus ir klausytojus į socialinius tinklus ir „patreonų“ platformas.

Ir visgi ar turi Lietuva šansą susikalbėti? Ne tik turi, bet ir privalo. Pirmiausia, viešojoje komunikacijoje reikėtų atsakyti gąsdinimo ir smerkimo, persekiojimo retorikos, riaušių paieškos nepasibaigus teisėsaugos institucijų tyrimams, propagandinių metodų, skirstymo į savus ir svetimus, vakserius ir antivakserius. Būtina aiškiai atskirti užsąkytą informaciją ir ją pažymėti kaip reklamą. O valdžios vyrai ir moterys turėtų pirmiausia išmokti klausytis ir išgirsti, vienyti, bet neskaldyti.

Kaip nykštukas prieš milžiną: KGB neįveikta Kronika

Sigitas TAMKEVIČIUS, kardinalas, Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos steigėjas ir redaktorius. Po Prachos pavasario (bandymas demokratizuoti Čekoslovakijos komunistinę sistemą 1968 m. - red pastaba) mes, kunigai, gyvai diskutavome, ką daryti, kad bent šiek tiek galėtume laisviau kvėpuoti. Šis klausimas nedavė ramybės kunigams ir pasauliečiams, kuriems buvo ne vis tiek, kokia bus Lietuvos ir Bažnyčios rytdiena. Supratome – mums gali pagelbėti tik viešumas, apie sovietinių pareigūnų nusikalstamą veiklą garsiai kalbant ne tik Lietuvoje, bet ir Vakaruose, tačiau kaip surinkti iš visų Lietuvos kampelių faktus, liudijančius žmonių diskriminavimą ir persekiojimą vien už bandymus gyventi pagal savo įsitikinimus? Dar sunkesnė užduotis – prasiskverbti pro geležinę uždangą, kad tiesos žodis pasiektų laisvajį pasaulį. Tai buvo dideli iššūkiai ir nežinojome, kaip į juos atsiliiepti.

Šių svarstymų išdava buvo 1972 m. kovo mėnesį dienos šviesą išvydęs pirmasis Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos (toliau Kronikos) numeris. Labai kuklus, rašomąja mašinėle atspausdintas pagrindinio leidinys. Kronikos leidėjai buvo užsibrėžę tikslą kruopščiai surinkti faktinę medžiagą apie Lietuvos žmonių, ypač tikinčiųjų, diskriminavimą bei persekiojimą, ir šią medžiagą patalpinti į pagrindinio leidinio puslapius. Paruoštas numeris rašomosiomis mašinėlėmis bei kitomis anuo metu nelengvai prieinamomis dauginimo priemonėmis turėjo būti tiražuojamas ir slapta platinamas. Kronikos leidėjai siekė, kad jų leidinys pasiektų Vakarų pasaulį, ir kad tai, ką sovietinė valdžia darė pavergtose šalyse, būtų plačiai žinoma laisvojo pasaulio žmonėms.

Tuojuo, kai į sovietinio saugumo (KGB) rankas pakliuvo pirmasis Kronikos numeris, buvo iškelta baudžiamoji byla Nr. 345. Šį leidinį ne tik platinti, bet ir turėti tapo labai pavojinga. Kronikos leidėjai, bendradarbiai, platintojai už savo darbą negaudavo jokio atlyginimo, bet kiekvienu metu galėjo būti už tai suimti, persekiojami, tardomi, teisiami ir kalinami. Žmonių pasišventimas prisiimti riziką ir leisti Kroniką, o sovietinės valdžios didžiules pastangas Kroniką likviduoti reikėtų laikyti išpudingiausiu įrodymu, kokia svarbi buvo Kronika.

Jau 1975 m. įtakingas ir gerai informuotas šveicarų žurnalas „Glaube in der 2. Welt“ paskelbė plačią ir dokumentuotą studiją apie Lietuvos Bažnyčią, pasiremdamas ištisai Kronikos medžiaga, kurią jis vadina „mozaikos akmenėliais“, vaizduojančiais nūdienį Lietuvos katalikų gyvenimą.

Anglijoje veikusio Religijos ir komunikacijos studijų centro vedėjas kun. Michael Bourdeaux rašė apie LKB Kronikos svarbą ir ragino savo ir kitų kraštų spaudą kuo plačiau paskleisti jos skelbiamas žinias dėl to, kad Kronika skelbia tikslus, kruopščiai patikrintus ir dokumentuotus faktus, pranešdama tai, ką nutyli oficialioji režiminė spauda.

JAV leidžiamas lietuvių žurnalas

„Aidai“ 1976 m. rašė: „Jei kas šiandien surinktų austrų, šveicarų, italų, prancūzų, vokiečių, anglų, brazilų spaudos iškarpas, kuriose atpasakojami kronikos skelbiamieji faktai, tai jau dabar susidarytų visa eilė storų tomų, prieš kuriuos patsai šaltinis – graudžiai kuklus „LKB Kronikos“ pluošteliai – atrodytų kaip nykštukas prieš milžiną“.

Kronikos leidėjai gerai suvokė, kokio pavojingo darbo ėmėsi, todėl planavo, kad Dievui laiminant, gal pavyks šį pagrindinio leidinį leisti bent tris – ketverius metus. Visi žinojo, koks galingas buvo KGB aparatas su tūkstančiais oficialių pareigūnų ir dešimtimis tūkstančių kolaborantų, nešusių šeimininkams bet kokią nugirstą informaciją.

Vienas po kito buvo suimami ir teisiami Kronikos platintojai: Petras Plumpa, ses. Nijolė Sadūnaitė, Vladas Lapienis ir daugelis kitų. Bet Kronika ėjo ir ėjo net septyniolika metų, ir skelbė pasauliui nežmoniškos santvarkos piktus darbus.

Su dideliu dėkingumu prisimename mūsų tautiečius: kun. Kazimierą Pugevičių, kun. Kazimierą Kuzminską ir kitus, kurie Kroniką vertė į anglų, ispanų, vokiečių ir kitas kalbas ir Lietuvos žmonių vargus viešino plačiajame pasaulyje. Jei ne jų pagalba, Kronikos žinia nebūtų pasiekusi plačios pasaulio visuomenės.

Kronika ne tik informavo pasaulio visuomenę apie sovietinės valdžios daromus nusikaltimus, bet atliko kitą labai svarbų uždavinį – drąsino tautiečius nebijoti persekiojimų ir ginti savo teises. Kronikos įtakojami vienas po kito pasirodė kiti pagrindinio leidiniai: „Aušra“, „Dievas ir Tėvynė“, „Rūpintojėlis“, „Tiesos kelias“, „Perspektyvos ir kt. Galinga represinė valdžios mašina pradėjo buksuoti, ir mes visi pamažu ėjome į Kovo 11-ąją.

Šiandien minint Kronikos pasirodymo 50-ąsias metines, dėkoju Dievui už tuos kunigus, seseris vienuoles, Eucharistijos bičiulius ir daugybę pasauliečių, kurie savo laiku rinko Kronikai medžiagą, talpino ją į eilinius Kronikos numerius ir juos platino. Jei ne šitie tik Dievu pasitikėję ir laisvę rizikavę žmonės, mes Kronikos stebuklo nebūtume matę. Maldoje prisiminkime iškeliauvusius pas Viešpatį Kronikos bendradarbius: kunigų Alfonsą Svarinską, Juozą Zdebskį, Virgilijų Jaugelį, seseris vienuoles Julija Kuodytę, Oną Vitkauskaitę, pasauliečius Vladą Lapienį, Povilą Bužą ir kt., o Kronikos bendradarbiams, sulaukusiems Kronikos 50 m. jubiliejaus, linkiu visokeriopos Dievo palaimos.

Kartais lengvas pelnytis išgąstis geriau, nei nepelnytai žiauri bausmė

Marijampolės apylinkės teismo pirmininkas Laimondas NOREIKA atsako į „Miesto laikraščio“ klausimus.

- Teisingumo ministerijos duomenimis, Lietuvoje trečius metus iš eilės mažėja registruotas nusikalstamumas. Ar tam turėjo įtakos pandemija, karantinas, kaip tai atsispindi Jūsų vadovaujamo teismo veikloje?

- Per paskutinį penkmetį sumažėjo teismo gaunamų bylų skaičius. Kalbant apie pastaruosius porą metų turiu pažymėti, kad dauguma mūsų teisėjų nagrinėjamų nusikalstamų veikų padarytos iki pandemijos. Tačiau yra keli „greiti“ rodikliai, kurie rodo nusikalstamumo mažėjimo tendenciją. Tai, pavyzdžiui, bylos, kurios nenagrinėjamos teisme ir užbaigiamos teismo baudžiamuoju įsakymu. Su tuo sutinkant teisiamejam, procesas vyksta rašytine tvarka. Tokiu atveju prokuroras suderina su kaltinamuoju sąlygas dėl bausmės dydžio, o teismas įteisinga preliminarų prokuroro ir teisiamejo susitarimą – skiria kriminalinę bausmę. Teismo įsakymu negalima skirti laisvės atėmimo (areštą galima).

Tokių teisenų, kurios trunka kelis mėnesius ir baigiamos teismo baudžiamuoju įsakymu, Marijampolės apylinkės teismo aptarnaujamoje teritorijoje pernai turėjome 566 – beveik penkiomis dešimtimis mažiau nei 2020-aisiais metais.

Nuo 137 užpėnai iki 122 praėjusiais metais sumažėjo bylų, kurios teismui perduotos nagrinėti pagreitinto proceso tvarka. Kai aiškus nusikaltėlis, byla patenka į teismą per 10 dienų nuo veikos padarymo.

Sprendžiant iš bylų, pastaraisiais metais rečiau nusikalstama viešosiose vietose. Matyt, tam įtakos turėjo karantinas.

- O daugelyje Marijampolės vietų įrengtos vaizdo stebėjimo kameros?

- Jos atlieka prevencinę funkciją ir padeda atskleisti nusikaltimus. Tarp mano nagrinėtų bylų būta kuriozinio atvejo: du veikėjai, nutarę apiplėšti trečiąjį, nusitempė auką už parduotuvės kampo ir kraustyti kišenės ėmė... priešais čia įrengtą vaizdo stebėjimo kamerą.

Teismams pateikiama vis daugiau audiovizualinių įrodymų. Antai administracinėje teiseje, ypač kilus ginčams dėl Kelių eismo taisyklių pažeidimų, praverčia įrašai vaizdo stebėjimo kamerų, kurias policininkai tvirtina prie savo aprangos. Neseniai nagrinėjau bylą, kurioje pilietis tvirtino nevažiavęs dviračiu, o vaizdo įrašas parodė, kad važiojo, o nulipo tik pamatęs policininkus.

- Kas lemia nusikalstamumo lygį – kodėl vienoje valstybėje jis didesnis, kitose mažesnis?

- Pagrindinis veiksnys yra socialinės - ekonominės sąlygos. Kur visuomenė materialiai apsirūpinusi, mažai bedarbių, aukšta moralė, ten nusikalstama rečiau. Taip pat nemažai lemia bausmės neišvengiamumas. Kad ir ką žmogus padarė, jis privalo sulaukti atpildo. Jei taip neįvyksta, pirmą kartą nusikaltes asmuo vėl imasi piktadarysčių. Savo ruožtu bausmės neišvengiamumas priklauso nuo to, kaip sekasi atskleisti nusikalstamas veikas.

- Ar kriminogeninė situacija Marijampolėje skiriasi nuo Alytaus ir kitų panašaus dydžio miestų?

- Panašūs ir skaičiai, ir kiti rodikliai.

- Valdžia pastaruoju metu linkusi švelninti bausmes pirmą kartą arba nesunkiai nusikaltusiems – siekiama, kad jie išvengtų įkalinimo, nes, esą, pataisos namuose nauji kaliniai tik įgyja daugiau patirties vykdyti nusikaltimus.

- Jeigu žmogus kažką padarė pirmą sykį, nebūtina jį iš karto kišti už grotų. Kitą kartą lengvas, bet pelnytis išgąstis padaro didesnį poveikį, nei nepelnytai žiauri bausmė.

- Liberalai, kurie yra Seimo valdančiojoje daugumoje, siekia dekriminalizuoti nedidelio narkotikų kiekio laikymą. Kokių tai turėtų pasekmių?

- Sveikatos apsaugos ministras yra patvirtinęs sąrašą narkotinių ir psichotropinių medžiagų (tarp jų yra ir gydytojų išrašo-

mų vaistų). Jos sugrupuotos pagal poveikį ir kilmę, taip pat nurodyta, koks kiekis laikomas dideliu, o koks – nedideliu. Šiuo sąrašu vadovaujasi teismai. Tarp medžiagų yra vadinamųjų sunkiųjų narkotikų, tai hašišas, opiumas, kokainas, heroinas. Jeigu eitu kalba apie šių kvaišalų nedidelio kiekio laikymą dekriminalizavimą, vertinčiau tai neigiamai, nes į šias medžiagas lengva įnikti, nuo jų vystosi priklausomybė. Atsižvelgdami į tai, narkotikų platintojai prie mokyklų, kitose jaunimo susibūrimo vietose nemokamai dalina pirmąją narkotikų dozę. Tokie dalykai vyksta ne tik filmuose ar knygoje, bet ir, tikėtina, mūsų aplinkoje.

Kita vertus, dekriminalizavimas nereiškia, kad už nedidelio narkotikų kiekio laikymą nebaudžiama. Diskutuojama dėl to, kad už tai būtų taikoma ne baudžiamoji, o administracinė atsakomybė. Manychiau, pastaroji yra per maža už sunkiųjų narkotikų laikymą. Priežastis jau minėjau.

- Kaip vertinate galimybę įtariamuosius paleisti už užstatą?

- Užstatas yra viena kardomųjų priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti asmens dalyvavimą teismo procese, netrukdomą ikiteisminį tyrimą, bylos nagrinėjimą ir užkirsti kelią naujoms nusikalstamoms veikoms. Priemonės turi būti parenkamos individualiai. Nebūtina suimti kiekvieną įtariamąjį. Tarkime, Pridėtinės vertės mokesčio pobūtyje įtariamą žmogus vargu ar tiek pavojingas, kad jį reikėtų uždaryti kartu su kriminaliniais nusikaltėliais. Jeigu yra kas įneša užstatą, kodėl asmens neišleis, juk, kaip minėjau, svarbu, kad įtariamasis dalyvautų teismo procese, vėl nenusikalstų. Beje, taip atsitikus, užstatas „nuskamba“ valstybės naudai.

- Ar atsilieps Jūsų vadovaujamo teismo darbu tai, kad šiemet naikinamas

L. Noreika

Marijampolės apskrities vyriausiosios policijos komisariatas, kuris taps Kauno apygardos vyriausiojo policijos komisariato padaliniu?

- Sunku pasakyti, nes dar nesame supažindinti, kam kokios funkcijos bus perduotos. Jeigu valdymo grandyje kažko mažėja, teismui aktualu, kad nebūtų didelių pokyčių tiriant nusikaltimus: nesvarbu, kur bus viršininkas – Marijampolėje ar Kaune, svarbu, kad Marijampolėje būtų tyrėjai.

Antai nuo 2020 metų vasario centralizavus Konvojavimo (suimtųjų ir nuteistųjų asmenų lydėjimas bei pristatymas į paskirties vietą) tarnybą, jos Marijampolėje neliko – funkcijos perduotos Kauno apskrities vyriausiajam policijos komisariatui. Stipriai šio pokyčio mūsų teismas kol kas nepajuto, kadangi labai daug bylų persikėlė į vadinamąją virtualią erdvę. Tačiau atsisiųsus nuotolinių teismo procesų ir prireikus visus teisiamejus bei įtariamuosius, kurie įkalinami, konvojuoti, abejoju, ar tam užtektų pajėgų.

Klausinėjo Vytautas ŽEMAITIS

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės pareiškimas

Vyriausybės pirmieji darbo metai buvo nelengvi. Valdančioji dauguma nėra itin skaitlinga ir daugelio sprendimų priėmimas nuo pat Vyriausybės programos tvirtinimo neapsieina be iššūkių. Objektivi realybė, kurioje tenka veikti – vis nesi- baigianti COVID-19 pandemija ir A. Lukašenkos režimo organizuotas migracijos srautas siekiant spausti Europos Sąjungą – diktuoja savo iššūkius ir verčia didelę dalį laiko skirti jų sprendimui. Nepaisant to Vyriausybei iš esmės pavyko priimti ir pradėti įgyvendinti didžiąją dalį šiems metams suplanuotų programos priemonių. Tai laikau dideliu laimėjimu.

Pradėjusi darbą Vyriausybė kėlė sau reikalavimus vengti šešėlių, kuriuos politinei valdžiai gali mesti korupcija, nepotizmas, interesų painiojimas, o priimant sprendimus kliautis viešojo intereso pirmenybe ir liberalios demokratijos vertybėmis.

Visgi, ne viskas pavyko taip, kaip norėtusi ir ne visais atvejais sugebėjome užtikrinti greitą ir vienareikšmišką priimtų ir būsimų sprendimų paaiškinimą.

Tokia situacija susiklostė ir neseniai, kai dėl skirtingų ES ir JAV sprendimų „Belkalij“ gaminamų trąšų atžvilgiu kilo klausimai dėl valstybės kontroliuojamos įmonės „Lietuvos geležinkeliai“ galimybės

toliau teikti šiai įmonei transportavimo paslaugas.

Pabrėžiu, kad Vyriausybė nuosekliai palaikė, o dažniausiai pati aktyviai siekė sankcijų sprendimų A. Lukašenkos režimo atžvilgiu ir niekada nesiekė atskirų produktų/subjektų išbraukimo iš sankcijinių sąrašų – net tais atvejais, kai tai būtų reiškę kokių nors komercinių santykių atsisakymą. Todėl insinuacijos, neva, Vyriausybė siekė išlaikyti į ES sankcijų sąrašus kol kas neįtrauktų produktų gabenimą bet kokia kaina, neturi pagrindo – nuo pat kadencijos pradžios gabenimo kryptių diversifikavimas ir rizikos, kylančios iš sandorių su subjektais, nepriklausančiais teisės viršenybės erdvei, minimizavimas buvo tarp svarbiausių užduočių valstybės kontroliuojamoms įmonėms.

Paskelbus JAV sankcijas, kurių tiesioginis taikymas Lietuvos subjektams nenumatyta, tačiau netiesioginis poveikis galimas, svarbiausia užduotis buvo atrasti mažiausias rizikas keliantį būdą nutraukti kontroversiškais galimus laikyti komercinius AB „Lietuvos geležinkeliai“ santykius su trąšų gamintoju „Belkalij“. Valstybės institucijos teikė konsultacijas ir pagalbą AB „Lietuvos geležinkeliai“ pasirengiant šių sankcijų poveikiui, tačiau nei valsty-

bės institucijoms, nei įmonei nepavyko suvaldyti lūkesčių dėl to, kokių būdu ir per kiek laiko iš sandorių bus išseita. Tai reputacinis nuostolis, kurį pripažįstu ir dėl kurio apgailestauju.

Du Vyriausybės nariai įteikė man atsistatydinimo prašymus, nutarę šį reputacinį nuostolį prisiimti sau. Vertinu ministrų pasirengimą prisiimti atsakomybę, bet negaliu su tuo sutikti. Ne tik dėl to, kad, kaip paašškėjo, ministerijoms teko veikti nepilnos informacijos sąlygomis, bet ir dėl to, kad mažiausias rizikas valstybei keliantį kelią iki krovinių atsisakymo vis dar reikia nužymėti, o atsistatydinimai to nepadės padaryti. Todėl ministrų atsistatydinimo prašymų Lietuvos Respublikos Prezidentui neteikiu ir įtikinai ministrus prašymus atsiimti.

Tikiuosi, kad vėliausiai iki sausio 31 dienos bus pateikti visi nacionaliniai susidariusios situacijos sprendiniai, užtikrinantys valstybės nacionalinio saugumo interesus bei minimizuojantys finansines rizikas. Kartu ES lygiu būtų teikiami siūlymai ir siekiama tolesnių sektorių sankcijų Baltarusijos režimui išplėtimo bei maksimalaus sinchronizavimo su JAV sankcijomis.

Viešumoje nuskambėjo daug kaltinimų strateginių partnerių nuvyylimu. Neturiu pagrindo taip teigti ir nežinau, kokių pa-

grindu tokie pareiškimai daromi. Man nėra žinoma apie kokius nors svarstymus šia tema ES, JAV ar kitų partnerių institucijose, o bendradarbiavimas yra tiek pat nuoširdus ir intensyvus, kaip buvo visus pastaruosius metus.

Labai rimtai ir nuoširdžiai apsvarsčiau ir savo asmeninės atsakomybės klausimą. Ją puikiai suprantu. Tačiau šiuo metu Seime nėra matoma jokia reali alternatyvi dauguma, kuri galėtų imtis lyderystės ir iniciatyvos bei pasiūlyti Lietuvai savo programą. Valdančiąją daugumą sudarančios frakcijos šiandien vieningai palaikė Vyriausybės siūlomą ateinančių metų biudžetą bei kitus susijusius sprendimus. Atsižvelgiant į paaštrėjusią geopolitinę situaciją, o taipogi tebesitęsiančius iššūkius dėl COVID ir migracijos, būtų neatsakinga rizikuoti neapibrėžtumu, kurį sukeltų netgi bandymas formuoti naują daugumą ar reikšmingai keisti Vyriausybės sudėtį. Todėl Vyriausybė, laikydamasi, kad turi koaliciją sudarančių partijų frakcijų pasitikėjimą, tęs savo darbą ta pačia sudėtimi, bendradarbiaudama su kitomis institucijomis, kaip numatyta Lietuvos Respublikos Konstitucijoje. Ir toliau dėsimės visus pastangas, kad būtų įgyvendinta tai, ką įsipareigojome padaryti XVIII-osios Vyriausybės programoje.

PERKA

Brangiausiai Lietuvoje miškus (brandžius, jaunus, malkinius, iškirstus), žemes, sodybas. Tel. 8-676 41155.

BRANGIAI PERKA MIŠKĄ

Gali būti su bendraturčiais, neatidalinantis su skolomis, sutvarkome pavidėjimus ir kitus dokumentus.

DĖL PERKAMO MIŠKO
ATSAKYMAS PER 1 VAL.

864455355, 866066466

Superkame visų markių automobilius. Gali būti nevažiuojantys. Atsiskaitome iš karto. Tel. 8-675 80030.

Pirkiau mūrinį garažą Suvalkiečių g. Tel. +370 615 99555.

Pirkčiau garažą arba panašias patalpas Marijampolėje arba netoli jos. Tel. 8-690 40264.

REIKALINGA

Raseinių rajone reikalingi darbuotojai: gyvulių ūkyje, mėsos ceche, kaulintojai, skerdikai moterys ir vyrai. Atlyginimas nuo 700 eu. Apgyvendiname, maitiname. Tel. 8-672 50316.

JUODELIAI KVICĖIA!

Viena didžiausių ir moderniausių medienos perdirbimo įmonių

UAB „Juodeliai“

kviečia prisijungti prie komandos

Gamybos darbuotojus
(700-800 Eur į rankas)

Autokrautuvo vairuotojus
(800-1 000 Eur į rankas)

Operatorius (1000-1500 Eur į rankas)

Ekskavatoriaus vairuotojus
(1 200-1 500 Eur į rankas)

Šaltkalvius-remontininkus
(1 100-1 600 Eur į rankas)

Elektrikus-automatikus
(1400-1800 Eur į rankas)

Darbo pasiūlymus turim: Marijampolės gamykloje, Juodelių g. 8, Nendrinių k., Marijampolės sav. Jūrės gamykloje, Medelyno g. 4B, Jūrės k., Kazlų Rūdos sav. Akmenynų gamykloje, Liepų g. 20, Akmenynų k., Kalvarijos sav.

Kelionė autobusu į darbą arba kuro kompensavimas (yra papildomų sąlygų)!

Darbo rūbai ir visos reikalingos darbo priemonės!
Nemokamas testavimas dėl Covid-19 ligos!
Gardi kava ir sotūs sumuštiniai!
Draudimas nuo traumų!

Skambink +370 600 00515 ir gauk Tau tinkamą pasiūlymą!
Arba CV siųsk cv@juodeliai.lt

SIŪLOME DARBĄ!

Ieškome AUTOKRAUTUVO VAIRUOTOJŲ ir PAKUOTOJŲ Kazlų Rūdoje!

Nemokamai vežame iš Marijampolės, Vilkaviškio.

Atlyginimas 600-700 Eur į rankas. Susisiekiame tel. 8-638 52472.

FurnMaster®

Kviečiame jungtis prie mūsų sparčiai augančios komandos:

✓ **SIUVĖJAS (-US)** (baldinių apmušalų iš odos ir gobeleno siuvimas).

✓ **BALDŲ PRAMONĖS DARBININKUS (-ES)** (porolono klijavimas, baldų apmušimas, pakavimas, surinkimas)

✓ **KOMPLEKTUOTOJUS** arba **SANDĖLININKUS** (žaliavų surinkimas).

• Atlyginimas priklauso nuo turimos darbo patirties, darbo rezultatų, mokami papildomi priedai.

• Nemokančius apmokome darbo vietoje.

• Darbas pamainomis (rytinė ir popietinė). Siuvėjos/-ai dirba dieniniu grafiku.

• Iš kitų miestų darbuotojus vežame įmonės transportu (derinama pokalbio metu).

UAB „FurnMaster“

Tel. 8-603 98579.

El. p. vapau@furnmaster.lt

DĖMESIO

GERIAU GIRDĖKIME!

Klausos aparatų lyderio „Phonak“ šveicariški aparatai nuo 200-2 000 €. Klausos protezavimo specialistas sausio 21 d. (penktadienį) parinks klausos aparatą.

Su LOR gydytojo siuntimu, už klausos aparatą mokėsite nuo 85 € mažiau.

Galima užsisakyti individualų ausies įdėklą. Prekiaujame elementais, plovimo ir džiovinimo tabletėmis, standartiniais ausų įdėklais. Atliekame smulkų remontą.

Registruotis tel. 8-620 97877.

„Optika“ Laisvės g. 14-1, Marijampolė (prie LUMINOR banko).

Informuojame žemės sklypo esančio Marijampolės m., Dariaus ir Girėno g. 13 naudotojus, kad UAB „Metrum Lt“ matininkė (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-652) 2022-01-24 d. 09:00 val. vykdys žemės sklypo, esančio Marijampolės m., Dariaus ir Girėno g. 11, ribų ženklinimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos, prašome kreiptis į UAB „Metrum Lt“ matininkę Inga Sarpaliene adresu Vytauto g. 34A, Marijampolė, el. paštu inga@metrum.lt arba telefonu 8-657-75706.

Informuojame žemės sklypo esančio Marijampolės m., Draugystės g. 17, Draugystės g. 23 ir Draugystės g. 21A naudotojus, kad UAB „Metrum Lt“ matininkė (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-652) 2022-01-24 d. 10:00 val. vykdys žemės sklypo, esančio Marijampolės m., Draugystės g. 21, ribų ženklinimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos, prašome kreiptis į UAB „Metrum Lt“ matininkę Inga Sarpaliene adresu Vytauto g. 34A, Marijampolė, el. paštu inga@metrum.lt arba telefonu 8-657-75706.

Informuojame žemės sklypo esančio Marijampolės m., Kauno g. 73 naudotojus, kad UAB „Metrum Lt“ matininkė (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-652) 2022-01-24 d. 14:00 val. vykdys žemės sklypo, esančio Marijampolės m., K. Būgos g. 4, ribų ženklinimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos, prašome kreiptis į UAB „Metrum Lt“ matininkę Inga Sarpaliene adresu Vytauto g. 34A, Marijampolė, el. paštu inga@metrum.lt arba telefonu 8-657-75706.

Informuojame žemės sklypo esančio Marijampolės m., P. Cvirkos g. 7A ir Kalvių g. 4 naudotojus, kad UAB „Metrum Lt“ matininkė (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-652) 2022-01-24 d. 11:00 val. vykdys žemės sklypo, esančio Marijampolės m., P. Cvirkos g. 3, ribų ženklinimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos, prašome kreiptis į UAB „Metrum Lt“ matininkę Inga Sarpaliene adresu Vytauto g. 34A, Marijampolė, el. paštu inga@metrum.lt arba telefonu 8-657-75706.

Informuojame žemės sklypo esančio Marijampolės m., P. Cvirkos g. 3, Kalvių g. 4 ir P. Cvirkos 15A naudotojus, kad UAB „Metrum Lt“ matininkė (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-652) 2022-01-24 d. 11:30 val. vykdys žemės sklypo, esančio Marijampolės m., P. Cvirkos g. 7A, ribų ženklinimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos, prašome kreiptis į UAB „Metrum Lt“ matininkę Inga Sarpaliene adresu Vytauto g. 34A, Marijampolė, el. paštu inga@metrum.lt arba telefonu 8-657-75706.

Informuojame žemės sklypo, esančio Marijampolės m., P. Cvirkos g. 13., sklypo kadastro Nr. 1801/0008:5, savininką, turto paveldėtojus ar jų igaliotus asmenis, kad UAB „Metrum Lt“ matininkė (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-652) 2022-01-24 d. 11:30 val. vykdys žemės sklypo kadastro Nr. 1801/0008: proj. Nr. 5, esančio Marijampolės m., P. Cvirkos g. 7A, ribų ženklinimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos, prašome kreiptis į UAB „Metrum Lt“ matininkę Inga Sarpaliene adresu Vytauto g. 34A, Marijampolė, el. paštu inga@metrum.lt arba telefonu 8-657-75706.

Informuojame žemės sklypo, esančio Marijampolės m., Kauno g. 37., sklypo kadastro Nr. 1801/0008:41, savininką, turto paveldėtojus ar jų igaliotus asmenis, kad UAB „Metrum Lt“ matininkė (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-652) 2022-01-24 d. 11:00 val. vykdys žemės sklypo kadastro Nr. 1801/0008: proj. Nr. 7, esančio Marijampolės m., P. Cvirkos g. 3, ribų ženklinimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos, prašome kreiptis į UAB „Metrum Lt“ matininkę Inga Sarpaliene adresu Vytauto g. 34A, Marijampolė, el. paštu inga@metrum.lt arba telefonu 8-657-75706.

Informuojame žemės sklypo kad. Nr. 5170/0001:114, esančio Asavos k. Kalvarijos sav., paveldėtojus ar jų igaliotus asmenis, kad UAB „EVVI“ matininkė (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-1332) 2022-01-31d. 11val. vykdys žemės sklypo NR.447, esančio Asavos k. Kalvarijos sav., ribų ženklinimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos, prašome kreiptis į matininkę adresu J. Basanavičiaus a. 16-2, Marijampolė, el. paštu info@boldo.eu arba telefonu 8 610 70964.

CSSS
SENUKAI

ĮRANKIŲ NUOMA

Nuo 5 iki 10 parų -15%

Nuo 11 ir daugiau parų - 30%

Nuomojantis įrankius 5 paras ir ilgiau, sekmadienio mokestis neskaičiuojamas

☎ 8 650 32 667

📍 Stoties g. 47, Marijampolė

SR

STATYBOS RITMAS
Gamyklų g. 3, Marijampolė
Tel. (8 343) 71450, info@sr.lt

KASAME KŪDRAS ILGASTRĖLIU EKSKAVATORIUMI

Transporto ir statybinių mechanizmų nuoma:

Tel. (8-343) 70482

www.sr.lt

ALGA
K O N C E R N A S

PARDUODA

■ Likusius nuo gamybos įvairius metalus dar tinkamus naudoti gamyboje.

■ Naudotus metalo apdirbimo įrengimus, stakles ir įrankius.

NUOMOJA

■ Patalpas biurui, gamybai, sandėliavimui ar kitai veiklai Marijampolėje, Gamyklų g.

■ Patalpas Marijampolės centre, senamiestyje komercinei ar kitai veiklai Gedimino g. 1, Marijampolė.

Daugiau informacijos www.turtas.alga.lt
arba telefonu 8 (686) 08077.

Išsaugota autentika

Vaida SAMUOLYTĖ. Kauno bernardinų vienuolyno ir Šv. Jurgio kankinio bažnyčios statinių komplekse (netoli Kauno pilies) po restauravimo išsaugota originali XVII amžiaus refektoriaus skliautų tapyba.

Refektoriaus patalpa – tai vienuolyno valgomasis, čia vienuoliai susirinkdavo bendram pabuvimui,

būdavo priimami garbingiausi svečiai. Tradiciškai tai stačiakampė patalpa, dažniausiai dengta skliautu ir dekoruota sienų tapyba. Ji būdavo didžiausia ir puošniausia patalpa po pačios šventovės. Deja, dabar būtų sudėtinga įvertinti jos grožį – mūsų dienų refektorius sulaukė gerokai apleistas, jo skliautai ir sienos pažeisti. Buvo aišku,

kad reali sieninės tapybos situacija pasimatys tik ją atidengus, t. y. pašalinus vėlesnių uždažymų sluoksnius.

„Tai padarius paaiškėjo, kad išlikusios autentiškos tapybos būklė prasta: vietomis piešinys vos žįūrimas, o kai kur likę tik pigmento pėdsakai. Visas autentiško tinko paviršius buvo sutrūkinėjęs, su daug smulkių pažeidimų. Tinkas vietomis atitrūkęs nuo pagrindo, itin birus, trapus“, – apie pamaty-

tą vaizdą pasakojo sienų tapybos konservatorė–restauratorė Lina Katinaitė.

Uždažymų sluoksnius pašalinus atsidendgė unikali refektoriaus skliautų tapyba.

Kaip teigiama menotyrinėje medžiagoje, iki mūsų dienų išlikę refektoriaus skliautai buvo naujai sumūryti po 1624 metų gaisro. Sprendžiant pagal braižą, juos tapė bent du, o gal ir daugiau dailininkų. Pagrindinis meistras tapė figūras ir galbūt pietinės pusės augalinius ornamentus, o jo pagalbininkas – šiaurinės pusės ornamentus, kurie gerokai paprastesni.

Cilindrinio skliauto viduryje nutapyta juosta, tarsi ilgas padengtas stalas su ant jo išdėliotais patiekalais. Ši juosta primena, kad esame vienuolyno valgomajame, kad už visas šias gėrybes reikia dėkoti Viešpačiui, nes ji tarsi išauga iš ant vakarinės sienos nutapyto Nukryžiuotojo.

Piečiau vidurio juostos matomi keturi evangelistai, kurie vaizduojami sėdintys, pasisukę į Nukryžiuotąjį. Priešingoje, šiaurinėje pusėje nutapyti keturi dieji Vakarų Bažnyčios tėvai. Tiek evangelistų, tiek Bažnyčios Tėvų išskirtinė svarbą išryškina virš jų nutapytos sparnuotų angeliukų – cherubinų galvutės.

Itin daug dėmesio Kauno bernardinų komplekso refektoriuje skiriama pagerbti Šv. Pranciškaus įsteigtų trijų ordinų išskiliausius

šventuosius – visi jie vaizduojami su rudais pranciškonų abitais ir kiekvienam būdingais atributais.

Pietinėje pusėje nutapytos Šv. Pranciškaus Antrojo, moterų arba Šv. Klaros Neturto seserų ordino šventosios. Jos įkurdintos trilapių gėlių žieduose su stiebeliais ir lapeliais.

Tokiais žiedais išskirtos šventosios simbolizuoja pranciškonų šeimos genealoginį medį su tauriausiais jo žiedais – į dangų pakviestomis šventosiomis ir palaimintosiomis.

Visas refektoriaus skliautų plotas – 111 kv. metrų, tad, norėdami išsaugoti šio grožio likučius, restauratoriai turėjo gerokai padirbėti.

Šv. Jurgio kankinio bažnyčia – viena seniausių Kaune. Kaip teigiama istorinėje medžiagoje, ji ir vienuolynas pradėti statyti apie 1492-uosius, o baigti apie 1502 ar 1512-1543 metais. Vienuolynas ir bažnyčia XVI–XVII amžiuje ne kartą nukentėjo nuo gaisrų, 1624 metais bažnyčią nusiaubė rusų kariuomenė.

1842 metais caro valdžia vienuolyną panaikino, čia buvo perkelta Žemaičių vyskupijos dvasinė seminarija. 1950 metais sovietų valdžia bažnyčią uždarė, jos ir vienuolyno patalpos perduotos Kauno medicinos mokyklai. Atgavus Lietuvos Nepriklausomybę, vienuolynas ir bažnyčia gražinti atsikūrusio Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincijai.

Kryžiažodis

Sudarė Danutė Šulcaitė

Gėlių komponento menas	Sanitariniai ir tarybiniai pėdsakai šūnys	Maskarado kaukė (akiniai)	Žaklina Kenedi ...	Žymus turtuolis ... Geitsas	Juodaodis aktorius ... Merfis	Trumpoji ... žinutė ieškant aptiks	Filmas su Dž. Čanu ... ne savo noru*	Sutartiniai slaptaraščio ženklai
	Rusų aktorius ... Kuravilovas				4			
							Pietų Afrikos Respublika	Plačiausiai paplitęs Žemės plutos metalas
	Afrikos valstybė					... liežuviu (daug kalba)	... žodžių žinai kelią	
	Autobuso maršrutas	5				„Iškyšulys“ veide	Nusigręžk	2
	Bitės geluo... Užims vertikalį padėtį				Nežinia kur	Poeto Keturakio inicialai		6
				P. Cvirkos romanas „Frank ...“			Valsitija Indijos rytuose	Aprėpė
						Pradinis mokslo teiginys, primamas be įrodymų	„Čip čipo, ... ripo“	1
						Susijusi su visatos erdve, kosmosu	Mobiliojo telefono ... kortelė	
Tos pačios klasės mokinė								7

Kryžiažodžio atsakymus **SIŪSKITE** trumposiomis SMS žinutėmis

SMS žinutėje rašykite **atsakymą ir vardą, pavardę.**

Atsakymus siųskite iki sausio 20 d. 12 val. Laimėtojas bus paskelbtas kitame laikraščio numeryje

8-605

99998

Kryžiažodžio (Nr. 26) atsakymas: **PLAFONAS**

Vertikaliai: *Durpmitčiai. Pašaras. Bent. Andante. Kops. Niagara. Tuose. Efas. Omikron. Iri. Kat. Audinė. Arasas. Mikas. Kasasi.*

Horizontaliai: *Planktonas. Diptikas. Praba. Sukas. Renė. Ortas. Ant. NSO. Ląsteliena. Uma. Igeidis. Afrika. Rainas. Motoras. Èsi.*

Knygą „Tikroji įtaka“ laimėjo **LINA CHARLINSKIENĖ.**

Prizą atsiimti redakcijoje, Kauno g. 15 (II a., 6 kab.), prieš tai susitarus tel. 8-605 99998.

NEMOKAMA „Miesto laikraštis“ (ISSN 1822-5667) leidžia UAB „Regionas“ (įmonės kodas 122210251, 92 proc. akcijų priklauso UAB koncernui „Alga“). 2021 metais laikraštis leidžiamas du kartus per mėnesį. Redakcijos adresas Kauno g. 15 (6 kab., II a.), LT-68178 Marijampolė, tel. 8-605 99998, el.p. miesto@miesto.lt. Vyriausiasis redaktorius Vytautas Žemaitis, el.p. zemaitis@miesto.lt, reklamos vadovė Inesa Kazlauskienė, tel. 8-605 99998, el.p. reklama@miesto.lt, vyriausioji dizainerė Kristina Budrienė. Šio numerio tiražas 8 020 egz. Spausdina spaustuvė Ignatkose (Balstogė, Lenkija). Užsakomųjų straipsnių pavadinimai – pasvirusiu šriftu. Už reklamos ir užsakomųjų straipsnių turinį atsako užsakovas.

Kitas numeris išeis sausio 27 d.

Neveiks E.sveikata

Registru centras informuoja, kad dėl suplanuotų E. sveikatos sistemos atnaujinimo darbų laikinai – nuo sausio 14 d. (penktadienio) 20 val. iki sausio 15 d. (šeštadienio) 8 val. – neveiks E. sveikatos sistema. Nurodytu laiku nebus galima atsisiųsti ar atsinaujinti Galimybių pasą ar ES skaitmeninį COVID pažymėjimą.

Atnaujinimo darbų metu taip pat nebus galimybės sveikatos priežiūros įstaigoms pateikti ar gauti duomenis iš E. sveikatos sistemos, pacientams ir sveikatos bei farmacijos specialistams prisijungti prie savo E. sveikatos sistemos paskyrų, gyventojams įsigyti medikamentų su E. receptu. Be to, iš portalų gpasas.lt, esveikata.lt ar kitų išdavimo vietų laikinai nebus galimybės atsisiųsti Galimybių paso ar ES skaitmeninio COVID pažymėjimo.

Sveikatos priežiūros specialistų ir gyventojų prašoma iki nurodytos datos susiplanuoti savo darbus taip, kad sistemos atnaujinimo darbai sukeltų kuo mažiau nepatogumų.

SR REIKALINGI
STATYBOS RITMAS

PLATAUS PROFILIO STATYBININKAI
Atlyginimas 1 100 eurų neatskaičius mokesčių

Kreiptis: Gamyklų g. 3, Marijampolė tel. 8 652 50618; 8 343 71450.

Marijampolietis įamžino pirmąjį lietuvišką filmą

Nacionalinės kinematografijos pradžia iliustruojanti Kęstučio Balčiūno skulptūra-akcentas „Pirmas filmas“ papuošė legendinio Kauno kino teatro „Romuva“ prieigas Laisvės alėjoje. Anot pranešimo spaudai, Marijampolės menininko kūrinys įamžina solidų 90-ąjį pirmojo lietuviško pilnametražio vaidybinio filmo „Onytė ir Jonelis“ jubiliejų.

Skulptūrinė kompozicija „Pirmas filmas“ vaizduoja Kaune filmuoto ir 1931 m. pasirodžiusio pirmojo pilnametražio filmo kūrimo procesą. Pasak skulptoriaus K. Balčiūno, kūrinyje įamžinti du išdykaujantys smalsūs berniūkščiai, siekiantys pažvelgti pro kino kameros objektyvą.

Taip alegoriškai simbolizuojama lietuviško kino „vaikystė“. Žaisminga skulptūros nuotaika drauge atitinka ir įamžinto filmo žanrą – komediją.

„Tai jau trečias Kęstučio Balčiūno kūrinys Laisvės alėjoje, džiuginantis gyventojus ir miesto svečius. Įdomu tai, kad vis naujais akcentais Kaunas ne tik puošia, bet ir įprasmina istoriją“, – kalbėjo Kauno meras Visvaldas Matijošaitis.

Skulptūrai parinkta vieta taip pat simboliška – 1931 m. netoli „Romuvos“ buvusiam kine teatre „Forum“ įvyko nespalsvotos nebyliosios komedijos „Onytė ir Jonelis“ (arba „Nelįsk kur nereikia“) premjera.

Skulptūros gamyba truko pusę metų naudojant meniniam liejimui skirtą bronzą. Šis procesas vyko Lenkijoje.

Pasak autoriaus, skulptūra – unikali: „Prieš pateikiant šio akcento eskizą pusę metų ieškojau, ar kažkur kitur nėra nieko panašaus. Visgi ji tokia vienintelė, o dar ir sukurta pirmajam istorijoje lietuviškam filmui įamžinti.“

Nors pagal pirminį projektą kompozicija turėjo būti suprojektuota ant postamento, visgi šios idėjos nutarta atsisakyti tam, kad kiekvienas galėtų ją patogiai apžiūrėti iš visų pusių, o čia pat ir greta įsiamžinti.

Pirmasis pilno metro vaidybinis filmas „Onytė ir Jonelis“ tapo ir paskutiniu tarpukario Lietuvoje. Daugiau tokių filmų premjerų šalyje neįvyko – kurtos tik kino kronikos ir dokumentika.

K. Balčiūnas skulptūros atidarymo ceremonijoje

Statybinė medžiaga virsta neįtikėtinais meno kūriniais

Autorius šalia savo Vairės karalienės Pakruojo dvare...

...ir „Lietuvaitės“ prie Vilniaus rotušės

Nors kalbant apie skulptūrą dažniausiai prieš akis iškyla kūriniai iš bronzos ar akmens, šie meno kūriniai gali atsirasti iš labai netikėtų medžiagų – smėlio, ledo, šiukšlių, medžio, betono. Anot pranešimo žiniasklaidai, menininkas Martynas Gaubas įspūdingais kūriniais paverčia putplastį.

„Putplastis nebūtinai tampa kaip gautinė kūrinio medžiaga. Daug skulptorių, tarp jų ir aš, šią medžiagą naudoja skulptūrų modeliams kurti, nes ji ne tik daug pigesnė, bet ir lengviau pataisomos klaidos“, – pasakoja M. Gaubas.

Prieš kurdamas bet kokią skulptūrą iš akmens ar metalo, menininkas beveik visada pasigamina jos modelį, pagal kurį jau tašoma tikroji akmeninė skulptūra ar gaminama metalo liejinio forma.

„Kai darai iš putplasčio modelį, pamatai, kad ranką reikia padaryti kitaip, be gailėsčio nupjauni ją ir gamini naują. Jei iš karto kurtumei iš akmens, to nepadarysi. O su putplasti paprasta – galima tiesiog „makrofleksi“ užpurkšti, pridėti daugiau medžiagos, jei reikia, ir viskas“, – pasakoja menininkas.

Nors putplastis nėra pigi medžiaga, tačiau daug pigesnė nei tos, iš kurių gaminama galutinė skulptūros versija. „Skulptūra yra pati brangiausia individualaus meno rūšis, nes daug kainuoja medžiagos, brangus procesas, labai brangios klaidos, tad čia ypatingai galioja taisyklė – devynis kartus pamatuok, tik dešimtą kirpk. Putplastis leidžia matuoti daug kartų“, – aiškina M. Gaubas.

Nors skulptūrų modeliams menininkai dažnai naudoja kiek tradiciškesnius gipsą ar molį, Martynui putplastis atrodo patrauklesnė medžiaga dėl apdirbimo paprastumo.

Putplastį menininkas perka ne parduotuvėse, o tiesiai iš gamyklos – dar nesuįtaisytiems pardavimui ruošinius.

Kūrinis net nuomoja

„Putplastis tinka ne tik modeliams, bet ir pačioms skulptūroms, ypač neilgaamžėms. Pats esu sukūręs ne vieną tokią skulptūrą, kai kurios jų tokios populiaros, kad atradau naują verslo nišą – skulptūrų nuomą“, – pasakoja M. Gaubas.

Bene žinomiausia jo iš putplasčio sukur-

ta kontraversiška skulptūra „Lietuvaitė“, ne kartą pateko į šalies interneto portalų akiračių. „Ji tokia populiarai, jog „Lietuvaitė“ nuomojasi prekybos centrai, žmonės vestuvėms ar bernvakariams, įmonės savo renginiams. Ir šiuo atveju tai, kad ji padaryta iš putplasčio, yra labai patogu, nes skulptūrą lengva gabenti. Vieną dieną čia, kitą jau kitur“, – pasakoja skulptorius.

Pati didžiausia skulptūra, kurią Martynui teko daryti iš putplasčio – 9 metrų vyro su asilo galva monumentas, pagamintas Pakruojo dvarui. „Kaip visos skulptūros iš putplasčio, ji padengta specialia danga, kad būtų atspari atmosferos poveikiui, tad yra gan ilgaamžė. Ir čia vėl putplastis pasitaravo meno sklaidai, nes vargu ar užsakovas būtų gaminęs šį kūrinį iš tradicinio akmens ar bronzos“, – svarsto M. Gaubas.

Menininkai – dažni užsakovai

Kaip pasakoja polistireninį putplastį gaminančios Lietuvos bendrovės „BalPol“ vadovas Mindaugas Velička, menininkai nėra tipiniai įmonės klientai, tačiau užklausų iš jų sulaukiama pakankamai dažnai. Pasak jo, dažniausiai teiraujama si dėl neapdirbto ar išskirtinių matmenų putplasčio ruošinių.

„Putplastis yra itin lengvai apdorojama ir patogi medžiaga, kurios net 98 proc. sudaro oras, o likusią – polistirenas, gaunamas iš naftos. Pasaulyje esama pavyzdžių, kai iš putplasčio sukuriamos net keliasdešimties metrų aukščio skulptūros bei detalės. Jis taip pat naudojamas kino pramonėje maketams gaminti, teatro instaliacijoms, pramogų parkuose kuriant kalnus ar kitas detales“, – sako M. Velička.

Pasak „BalPol“ vadovo, putplastį kūrybinėms idėjoms realizuoti dažnai naudoja ne tik menininkai, bet ir architektai bei interjero dizaineriai, nes tai medžiaga, iš kurios lengva išgauti įvairias formas, o padengus tinku ji niekuo nesiskiria nuo kitų fasado ar interjero struktūrų.

„Putplastis yra puiki medžiaga ne tik dėl to, kad su ja lengva dirbti. Ji taip pat yra 100 proc. perdirbama. Perdirbti produktai gali grįžti į rinką tiek kaip žaliava, tiek kaip nauji produktai – pakuotės, izoliacinės plokštės, blokai ar kiti gaminiai“, – pažymi M. Velička.